

Η ΜΗΛΙΤΣΑ

ΤΟ ΠΑΙΓΝΙΔΙ ΠΟΥ ΠΑΙΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΤΡΟΠΑΙΩΝ

Τοῦ κ. Χ. ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΥ
Γυμναστοῦ

Πρὶν ἀρχίσω τὴν περιγραφὴ τοῦ παιγνιδιοῦ θὰ παραθέσω ὀλίγα σχετικῶς μετὰ τὶς συνθήκες, ὑπὸ τὶς ὁποῖες ζοῦν καὶ ἀναπτύσσονται τὰ παιδιὰ στὸν τόπο αὐτό, ὥστε βάσει τούτου νὰ γίνῃ φανερόν, γιατί τὸ ἀνωτέρω παιγνίδι ἀποτελεῖ τὴν ἀγαπημένη ἀσχολία τῶν παιδιῶν τῆς περιφέρειας Τροπαίων. Τὰ Τρόπαια, καθὼς καὶ ὀλόκληρος ἡ περιφέρειά των, εἶναι μέρος κατ' ἐξοχὴν ὄρεινό. Αὐτονόητον εἶναι ὅτι καὶ οἱ χῶροι διὰ τὴν ἐλεύθερη ἀσχολία τῶν παιδιῶν, διὰ τὸ παιγνίδι των, εἶναι πολὺ περιωρισμένοι καὶ ἐλάχιστοι. Οἱ διάφορες ἀθλοπαιδιές, ποδόσφαιρον, πετόσφαιρα, καλαθόσφαιρα εἶναι ἐντελῶς ἀγνωστα στὰ παιδιὰ τοῦ τόπου αὐτοῦ ἐλλεῖπει ἀκριβῶς χῶρου. Ἡ ἀνάγκη τῆς κινήσεως ὁμῶς, ὡς ἀνάγκη φυσική, ὠδήγησε αὐτὰ εἰς τὴν προσαρμογὴν, ἡ ὁποία πάλιν ἀσυναισθήτως ὠδήγησεν εἰς τὴν ἐπινόησιν παιγνιδιῶν, ποὺ νὰ ἱκανοποιοῦν τὶς ἀπαιτήσεις τῶν παιδιῶν καὶ νὰ ἀνταποκρίνονται πρὸς τὶς συνθήκες τοῦ τόπου. Ὡς τοιοῦτον ἐπενοήθη τὸ παιγνιδάκι ποὺ περι-

γράφω κατωτέρω, ὑπὸ τὸν τίτλον «Μηλίτσα» (*). Εἶναι ἀπλό, ἀλλὰ πλούσιο σὲ κίνησι καὶ χάρι. Καλλιεργεῖ τὶς σωματικὰς δεξιότητες καὶ προάγει μεγάλως τὸ θάρρος καὶ τὴν τόλμην, ἀρετὲς πολύτιμες καὶ συντελεστικὰς εἰς τὴν δημιουργίαν τοῦ καλοῦ χαρακτήρος.

Ἄς ἴδοιμε τῶρα τὸ παιγνίδι σὲ πόσο χῶρο παίζεται, ἀπὸ πόσους παίκτης, τί ὄργανα ἀπαιτοῦνται καὶ πῶς διεξάγεται. Ὁ χῶρος φυσικὰ εἶναι μικρός, ἀρκεῖ ἓνα κυκλικὸ γηπεδάκι, ποὺ θὰ εἶναι βεβαίως τὸ ἀλῶν τοῦ χωριοῦ, νὰ συνάξῃ τοὺς θαμῶνας του. Οἱ παίκται χωρίζονται σὲ δύο ομάδες ἀπὸ 5—6 παίκτης ἢ κάθε μίαν, ἓνας δὲ ἐκ τούτων ὀρίζεται ὡς ἀρχηγὸς τῆς ομάδος καὶ ἀποκαλεῖται «Μάνα». Οἱ δύο ἀρχηγοὶ κανονίζουν διὰ κλήρου, ποῖα ἐκ τῶν δύο ομάδων θὰ «φυλάξῃ» πρώτη, θὰ ἀρχίσῃ δηλ. πρώτη τὸ παιγνίδι.

(*) Ὁ τίτλος τοῦ εἶναι σχεδὸν ἀγνωστον πόθεν προήλθεν. Ἴσως ἀπὸ τὸ σχῆμα ποὺ λαμβάνουν οἱ παίκται τῆς μιᾶς ομάδος κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ (σχῆμα μηλιάς).

Ἄφοῦ ὀρισθῆ διὰ τοῦ κλήρου ἡ ὁμάς ποῦ θὰ φυλάξῃ πρώτη, ἡ «Μάνα» καλεῖ τοὺς παίκτας της καὶ τοὺς τοποθετεῖ εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἐπάνω σὲ ἓνα κύκλο, ποῦ χαράσσεται ἐκεῖνη τὴν στιγμή ἀναλόγως πρὸς τὸν κύκλο ποῦ θὰ σχηματίσουν οἱ παίκται τῆς ομάδος πιασμένοι μὲ τὰ χέρια ἀπὸ τοὺς ὤμους καὶ ἔτσι, ὥστε ὁ ἓνας νὰ ἀπέχη ἀπὸ τὸν ἄλλον 10 ἐκ., δίδοντας συνάμα καὶ σχῆμα ἀπλωμένου δένδρου (μηλιάς). Τὸ μέτωπόν των εἶναι ἐστραμμένον πρὸς τὸ κέντρον τοῦ κύκλου καὶ τὰ κεφάλια των σκυμμένα ἐμπρός. Ἡ «Μάνα» δὲν μπαίνει εἰς τὸν κύκλο, ἀλλὰ κρατώντας ἀπὸ τὸ ἓνα ἄκρον τὸ «λουρί» —τὸ μόνο ὄργανο τοῦ παιγνιδιοῦ, ποῦ εἶναι μία ἢ δύο ζωστήρες τῶν παικτῶν ἐνωμένες, τοῦ ὁποῦ τοῦ ἄλλο ἄκρον κρατᾷ σφικτὰ ἓνας ἐκ τῶν παικτῶν τοῦ κύκλου—περιφέρεται περὶ τοὺς παίκτας της φωνάζοντας συγχρόνως τὴν λέξιν «ψήθηκε» (*)

Ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τοῦ παιγνιδιοῦ εἶναι ἡ ἐπίπλευσις τῶν παικτῶν τοῦ κύκλου ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων των, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται σκόρπιοι πέριξ τοῦ κύκλου καὶ εἰς ἀπόστασιν, ὥστε νὰ μὴ μπορῆ νὰ τοὺς ἐγγίση μὲ τὸ πόδι της ἡ «Μάνα» ποῦ

(*) Ἡ ἔννοια τῆς λέξεως «ψήθηκε» εἶναι μεταφορικῆ. Δι' αὐτῆς ἡ «Μάνα» γνωρίζει εἰς τοὺς ἀντιπάλους παίκτας, ὅτι ἡ ὁμάς ποῦ φυλάει εἰς τὸν κύκλον εἶναι ἔτοιμη διὰ νὰ ἀρχίσῃ τὸ παιγνίδι.

φυλάσσει τὸν κύκλο κρατώντας τὴν ἄκρη τοῦ «λουριοῦ». Εἰς τοὺς ἐλευθέρους παίκτας ἐπιτρέπεται νὰ ἐφιππεύουν ἐκτὸς τῶν παικτῶν τοῦ κύκλου καὶ τὴν «Μάνα», πράγμα ὅμως ποῦ εἶναι πολὺ δύσκολο, διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ «Μάνα» εὐρίσκεται διαρκῶς ἐν κινήσει, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι ὁ παίκτης ποῦ θὰ ἐπιχειρήσῃ τοῦτο διατρέχει τὸν ἄμεσον κίνδυνον νὰ χτυπηθῆ ἀπὸ τὴν «Μάνα». Σὲ στιγμὲς εὐκαιρίας οἱ ἐλεύθεροι παίκται ἐφιππεύουν καὶ μὲ δεξιότητα πάλιν πηδοῦν καὶ ἀπομακρύνονται, προσπαθώντας νὰ διαφύγουν τῆς προσοχῆς τῆς «Μάνας» καὶ νὰ μὴ χτυπηθοῦν. Ἄς φαντασθῆ κανεὶς τώρα τὸν πανζουρλισμὸ ποῦ γίνεται ἀπὸ τοὺς ἐλευθέρους παίκτας καὶ τίς προσπάθειες ποῦ καταβάλλουν διὰ νὰ ἐφιππεύουν καὶ νὰ ἐλευθερώνωνται ξεγελώντας τὴν «Μάνα». Ἄς φαντασθῆ ἀκόμη τὴν ἀεικνησίαν των καὶ κυρίως τῆς «Μάνας» ποῦ περιφέρεται σὰν ἑξαλλη γύρω ἀπὸ τὸν κύκλον διὰ νὰ φυλάξῃ τοὺς παίκτας της ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ φυλαχθῆ ἡ ἴδια ἀπὸ τὴν ἐπίπλευσιν. Τὸ παιγνίδι συνεχίζεται ἔτσι μὲ ἐναλλαγὴ τῶν ομάδων, ὅταν ἡ «Μάνα» τῆς ομάδος ποῦ τὰ φυλάει ἐγγίση παίχτην τῆς ἐλευθέρως ομάδος. Εἰς ἀντίθετον περίπτωσιν ἡ ὁμάς ὑποχρεοῦται νὰ τὰ φυλάῃ συνεχῶς.

Οἱ ὠραῖες φάσεις, ποῦ παρουσιάζει τὸ παιγνίδι αὐτό, τὸ καθιστοῦν μεταξὺ τῶν ἄλλων τὸ πιὸ εὐχάριστο καὶ τὸ πιὸ ἀγαπημένο τῶν παιδιῶν.